

BISERIC'A SI SCÓL'A.

F'óia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana : Duminec'a.

<p>Pretiuu abonamentulu :</p> <p>Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . 5 fl.—cr. " " " " jum. anu 2 „ 50 „ Pentru Romani'a si strainetate pe anu 7 „ — „ " " " " „ j. a. 3 „ 50 „</p>	<p>Pretiuu insertiuniloru :</p> <p>Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte 4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.</p>	<p>Correspondintiele se se adreseze Redactiunei dela „BISERIC'A SI SCOL'A“ in Aradu, la institutul pedagogicu-teologicu, era banii la secretariatulu consistoriului romanu ortodoxu din Aradu.</p>
---	---	--

Nr. 2537.

Pré onoratoru protopresbiteri, onorat. preoti si invetiatori din dieces'a Aradului.

Ni a venitu la cunoscintia, cà unele comune de a le nóstre, si respective credintiosii nostri de prin ele, la casuri de segregàri si de comassàri, dupa ce si-capeta competintiele loru de pamentu, mai facu unele invoieli cu dominiile séu proprietarii acestor'a si in privintia altoru pamenturi dominale, mai vertos asia numitele remanentii, pre cari pre langa óbre care sune si conditiuni le rescumpera si le ieau in folosintia, deobligandu-se unulu câte unulu, séu si solidari, adeca unulu pentru toti si toti pentru unulu a plati acelea, in terminu de mai multi ani.

Pentru cá se fimu bine intielesi observàm : cà cunòscemu multe comune de ale nóstre, cari dupa segregarea pamenturilor loru, si dupace si-au primitu competintiele loru, apoi au mai cumperatu dela dominiu pe bani, feliu de feliu de pamenturi séu remasitie din pamenturi.

Astfelu de intreprinderi si tocmeli aru fi fost bune si folositoare, daca era cine se ingrigésca de sermane comune, adeca : daca s'aru fi aflu omeni, cari se ingrigésca de platirea regulata, de implinirea detoriei luate facia de dominiu ; dar durere, cà in multe locuri nu s'au aflu atari ómeni, ér poporul lipsitu de sfatu si conducere, si-a negrigitu detoria, si asia din tocmel'a cea buna, si din planulu celu bunu, a esitu lucru cât se póte de reu.

Anume s'a intemplatu apoi cà unii ómeni dintre cei obligati la solvire, si cari au lucratu si au folositu pamenturile cumperate, fie din negrigintia, séu din caus'a aniloru rei, séu din alte nenorociri ce ajungu pre muritori, nesolvindu partea ce cadea asupra loru din pretiuu pamenturilor, ratele anuale, anu dupa anu au remasu ne-

impecate, ér urmarea fú, cà acei ómeni devenira inprocessuati si essecutati, si fiindu cà in timpurile nóstre a scazutu fórte valoarea realitatiloru : averile loru au fost vendute mai pe nimica, ér dominiulu nepotendu-si primí pretensiunea sa deplinu s'a intorsu cu ea la ceilalti ómeni, cari si-au platu partea loru, ca pe bas'a legaturii solidare acesti'a se platésca si partea celoru insolventi, care mesura impinse si pre cei regulatu platitori, la ruina.

Candu ajungu bietii ómeni in asemenea stare de strimóre, cand mai toti locuitorii dintr'o comuna cu sute de familii, se vedu inprocessuati, si cand processese se apropie de essecutiune, atunci incepu a pricepe cà pamenturile loru nu se potu vinde cu vreun pretiu, càci candu se vendu mosiórele dela atatea familii, nu este cine se le cumperu cu pretiu cuvenitu ; atunci intre asemenea imprejurari prorumpu in vaerari alergendu in tote partile dupa ajutoriu !

In astfelu de casuri cu durere am esperiatu, cà plansorile loru mai demulte-ori au fost audite de streini, adeca : de ómeni, de domni, si chiar de preoti streini, cari de comunu li imbie spriginulu pe cont'a celoru mai mari interese ale nóstre, si chiar pe cont'a credintiei stremosiesci.

Dorerea nóstra este cu atât mai mare, càci scimu cà atât cât póte ajutá unu preotu streinu, ar poté si preotulu nostru, si sfatulu séu indreptarea ce o potu dá, altii ómeniloru nostri, aru poté dá si ai nostri, si noi si pretindemu dela ai nostri, cà daca nu mai multu, celu pucinu atât'a cât potu altii, se póta ajutá si ei poporului nostru.

Cunòscemu comune, si ni este chiar rusine se spunemu, comune cu diregatori comunali de ai nostri, cu preoti ce au pretensia de ómeni culti ; si totusi li s'a vendutu izlazulu comunei pentru sune bagatele, prin ce s'a laturu conditiunea cea

mai de lipsa a viitoriului comunei, astfeliu că astadi nu potu tiené nici macaru unu vitielu fara invoirea proprietariului, si fara taxe impoverátore.

S'au vendutu in anii acesti'a dela mai multe comune, izlazuri ce valoráu câte 40—50 de mii floreni cu a 6-a, a 7-a si a 10-a parte din pretiu, spre risulu si ocar'a lumii.

Óre unde erau atunci preotii si invetiatorii aceluor comune? Óre se nu aiba densii nici unu interesu de sórtea comunelor loru? Óre nici atât'a se nu fia sciutu ei, că si noi avem fonduri, cari in casu de lipsa se potu pune la ajutorarea poporului? Óre pana la atât'a nepasare se fie decadiutu inteligentii inédiati ai poporului, încátu nici se vina se întrebe, séu se céra inscristu sfatu in asemenea cause mari si insemnate?

Ne dóre inim'a candu scriemu acestea; căci vedemu cum isi subsépa preotimea nostra, si cu ea inteliginti'a din poporu viitoriulu seu si alu fiiloru sei! Ne dóre, căci scimu că seracindu poporulu decade biserica si scóla, si atunci nu va mai fi trebuintia de preoti si invetiatori, ba mai multu, seracindu si decadiendu poporulu, nici din fii sei nu se voru mai poté redicá domni, dregatori, advocati, profesori, si altele; deci considerandu acestea Ne am credintu detori a emite acestu cerculariu alu carui scopu este:

Se mai aducemu aminte si la acésta oca siune preotimei si invetiatoriloru nostri de susu pona josu: că bas'a esistintiei nóstre a tuturoru este poporulu nostru, si asia se sfatuimu pre toti din totu sufletulu nostru, pentru totu ce au mai scumpu, se ingrigésca cu mare interesu de sórtea poporului, venindu-i intr'ajutoriu in astfeliu si ori ce alte casuri de lipsa, adeca: se invetie si se ajute poporulu in tóte necasurile lui, ér mai alesu la incheierea unoru invoieli de natur'a celoru de susu; dar apoi se-i ajute si la sustienerea conditiuniloru luate asupra-si; ér in casuri in cari nu s'aru sci orientá, se consulte pre barbati nostri cei mai insemnati, anume pre acei advocati ai nostri, despre cari s'au convinsu că au inima si interesare de binele poporului; in fine se ne consulte chiar si pre noi, cari suntemu prea aplecati a ne consultá si cu altii, si a stá intr'ajutoriu crestiniiloru nostri in cause momentóse, cari privescu bunastarea si fericirea loru; fiind si detorinti'a nóstra a tuturor'a a indreptá poporulu, — ori unde ni se pote, — pe calea cea buna.

Dorindu ca aceea sfatuire se ajunga la cunoscenti'a tuturoru preotiloru si invetiatoriloru nostri; poftimu pre parintii protopresbiterii se trimita fiecarui oficiu parochiale câte unu esemplariu din cerculariulu acest'a, ér pre conducatoriiloru oficiiloru parochiale ii-indetorámu se comunice tenorea acelu esemplariu cu ceilalti preoti,

si cu invetiatorii din locu spre scire si orientare pentru viitoriulu.

Dupa care mai dorindu ca aceste invetiaturi parintesci se afle locu bine roditoriu in inimile vóstre, cu binecuventare archierésca am remasu

Aradu in 24 Novembre 1879

alu vostru tuturoru

de bine voitoriu:

Ioanu Metianu

Episcopulu Aradului.

Educatiunea in Indi'a.

Cam cu 2000 de ani inainte de Christos se cobori din muntii iranici unu poporu puternicu de semantia indoeuropéna, si se asiezá pe teritoriulu, ce se intinde între riurile Indu si Ganges, supuse pe locuitorii indigeni, ce i-aflá aici, si i-facú sclavi. In modulu acest'a se formá poporulu indianu.¹⁾

Indi'a este tiér'a, in carea bogati'a productelor, diamantele din Galeonda, margaritariiele din Ceylon, feliuritele aromate din Malabar si Coromandel, secerisiulu de trei ori pre anu de diferite plante si cereale, crocodilulu riului Ganges, elefantii cei colosali deprinsi cu omulu si in servitiulu lui, au fost totu atât'a factori, cari au atrasu atentiunea Occidentulu.²⁾ De aceea incependu dela Alesandru celu mare si pana in diu'a de astadi Indieni au fost in contactu continuu cu popórele din apusu.

In Indi'a predomnesce intréga ordinea sociala, si prin urmare si educatiunea *spiritulu de casta*. Castele sunt clasele, in cari este impartitu poporulu, dar astfeliu, că individulu, carele se nasce in o casta, nu póte trece din ea in alt'a; ci este condamnatu a petrece aci si a imbracisíá positiunea si ocupatiunea antecesoriiloru sei. Individulu cá atare nu are nici unu dreptu pentru sene, elu trebue se-se supuna neconditionatu corporatiunei, din care face parte, in credinti'a, că ordinea sociala esistenta este efussulu vointiei unei puteri superióre omului.

Poporulu se imparte in urmatórele patru caste: Bramani (preoti), militari, agricultori si industriasi. Bramanii monopoliséza pentru ei tóta cultur'a. Ei nu sunt numai preoti, ci ei sunt totu de odata sfatuitorii principeii, paditorii legiloru, medici, invetiatori, si ómeni, cari se ocupa cu sciinti'a. De aceea au cea mai mare influentia asupra vietii poporului.

Idei'a fundamentala in religiunea Indianiloru este substanti'a simpla *Brahm*, esistenti'a eterna, ca puterea generala si legea eterna a lumii, carea inse se personifica, si prin creatiune se aréta in o forma marginita. Indianulu este *panteistu*, elu vede in tóte pre Dumnedieu. Tient'a suprema a omului este a se disólve in Ddieu. Omulu ajunge acésta tienta, daca pre langa jertfe si pocaintia duce o vietia contemplativa privindu intregulu, carele este Dumnediu.³⁾ Ddieu este pretutindenea de facia. Elu se descopere in tóte fenomenele, ce se vedu pre ceriu si pre pa-

1) Dittes Gesch. d. Erz. u. Unterr. § 6.

2) Schmidt Gesch. d. Paed. I Band. 7.

3) Stöckl Gesc. d. Paedagogik.

mentu, in sóre, stele, in Himalaya, in Ganges, in omu, in animale si in plante. Totu ce se vede este numai unu vestmentu schimbatiu si trecatoriu alu lui. Acésta credintia lu-conduce in tóta viéti'a. De aceea intieptiunea suprema si idealulu educatiunei este: a face pre omu domnu preste poftele sale, a se lepadá de totu ce este pamentescu si astfeliu a se pregati pentru a se preface in Ddiu. Astfeliu intréga educatiunea este menita spre a pregati pre omu pentru cealalta viéti'a.⁴⁾

Idei'a conducatoriá in educatiune este, ca pruncii se invetie a cunósce drepturile si detorintiele castei, din carea face parte, a-si insusi cunoscintiele, desteritátile, moravurile si a cunósce ceremoniele castei respective. Individualitatea, talentulu si aplecárele copilului se luau numai intru atât in consideratiune, încât nu veniau in colisiune cu cerculu de activitate alu castei, la carea apartienea.

Medilócele cele mai insemnate ale educatiunei erau: instructiunea, esemplulu, deprinderea si exercitiulu. Pruncii Bramaniloru se introduceau in tóte sciintiele; militarii capetau o instructiune elementara, ér dupa aceea invetiau art'a militara; si agricultoriloru li se dedea o instructiune cu privire la positiunea loru viitória, ér cunoscintiele agronomice si industriali se streplantau din generatiune in generatiune numai prin traditiune. Clasei a patr'a nu i-se dedea nici unu feliu de instructiune scolara, se privia inse ca unu factoru folositoriu in organismulu statului, si cá atare se bucurá de drepturile generali ale omului. Slavii, numiti „Paria“, acei locuitori indigeni ai Indiei, cari nu voira a se supune cuceritoriloru si ordinii nóue sociali introduse de ei, se priviau de nedemni de educatiune.

In astfeliu de impregiurári este pré naturalu, cá pentru educatiunea fisica nu se purtá nici cea mai mica ingrigire. Corpulu nu este nimicu, numai mórtea face pre omu fericitu. De aci datin'a de a aruncá copii la solenitáti in riulu Ganges, si a-i pune sub rót'a carului cu idolii. Fetele nu primiau nici o instructiune, afara de acelea, cari se pregateau pentru a servi in temple. Femei'a este in Indi'a supusa barbatului. Ea trebuie se asculte de elu neconditionatu.

Pentru prunci esista inca din timpurile cele mai vechi scóle elementarie, in cari se invétia cetirea, scrierea si socót'a. Instructiunea se tiene de regula sub pomi umbrosi, si numai cand este timpu uritu in localitáti acoperite. Din socóta se invétia numai elementele. In scriere se deprindu pruncii mai antaiu in nesipu, dupa aceea pe foi de palmi cu o cerusa de feru, ér mai tardiu pe foi de platani, cu cernéla. Fiacare invetiatoriu are unu adjunctu, apoi pruncii mai inaintati instruéza pre cei mai mici. Pe langa aceste desteritáti mai invétia pruncii datinele si ceremoniele religióse, si principiéle si regulele morali cele mai insemnate. Iubirea de pace, rabadarea, blandeti'a, curtoasi'a, stim'a de parinti si de superiori sunt la Indieni virtutile cele mai insemnate. Disciplin'a in scóla se tiene mai cu séma prin blandetie si afabilitate din partea invetiatorialui. Pruncii se deprindu a se purtá cu cuviintia mai cu séma prin cuvinte frumóse. Disciplin'a scolara este ajutata mai cu séma prin impregiurarea, cá invetiatorii, cari toti sunt Bramani stau inaintea poporului in mare autoritate. Ei se privescu ca si parintii spirituali ai

prunciloru, si ca atari se bucura de mai mare autoritate decât chiar parintii fisici. Numai cand admnitiunile nu ajuta se iea refugiu la pedépsa corporala, si anume la o pedépsa propria numai Indieniloru: stropirea prunciloru cu apa rece.

Invetiatorii nu au salariu anumita, si bani de scóla (didactru) nu se platescu, pentruca instructiunea pentru bani se privesce de unu lucru nedemnu de educatoriu. Invetiatorii primescu in sa dela parintii scolariloru totu feliu de daruri: vestminte, cisme bucate, legumi, vaci, cai, auru, petri scumpe si altele.

Scólele superióre sunt fórté bine ingrigite in Indi'a. In ele se crescu cu deosebire fii Bramaniloru, se primescu inse si prunci de militari si agricultori. In aceste scóle se invétia gramatica, poesie, filosofia, astronomia, medicina si dreptu, si cu deosebire cartile sante, asia numite *Vede*. Cursulu in scólele superióre este de 12 ani. Acestu cursu intregu lu-potu face in sa numai fii Bramaniloru. Dintre productele de sciintia ale Indieniloru au fostu de insemnate pentru apusu mai cu séma sciintiele matematice. Cunoscutiele matematice respandite de Arabi in evulu mediu deriva in mare parte dela Indieni, si chiar si sistem'a nóstra de numeri.

Poporulu indianu este astadi cá atare in decadintia. Cu independintia politica perde totu mai multu din originalitate si din formele de educatiune. Splendórea Bramaniloru a apusu, cast'a militariloru s'a disolvatu, si ori ce incercare de regenerare se aréta zadarnica. Poporulu este deprinsu la resignatiune si sub influinti'a puterii streine si-a perdutu sentiulu de libertate si tari'a de viéti'a.

Limba Indieniloru (sanscritulu) este acum de 2000 de ani o limba mórta. Pentru afinitatea ei cu limbele indoeuropene are inse o mare insemnate, si in timpulu mai nou s'a ridicatu la mare valóre mai cu séma pentru gramatic'a comparativa.⁵⁾

Crisiulu-negru, 20. noemvrie 1879.

Onorabila redactiune!

M'asiu bucurá cand asiu fi in placut'a positiune a aduce cev'a in bucuratoriu de prin pãrtile nóstre, in sa sórtea bagu séma, nu-mi concede a face tocmá de prezentu cev'a plãceri onoratului publicu cetitoriu.

Este sciutu, Domnule redactoru, cá la noi orientalii pe langa tóte cá avemu constitutia bisericesca in sa nu s'a scersu nici acuma unele obiceiuri ruginite, ci esista si astadi, si in sa astfeliu de locuri, unde ai eugetá cá acolo tóte mergu bine si pe calea sa.

Este o institutiune vechia in comunele nóstre bisericesci, ori mari ori mici, adeca: acésta institutiune e sustinerea cantoriloru dupa sate. La unele comune, se afla plãti cantonale in bucate si bani, in altele aceste plãti nu esista de feliu, unde esista plata, acolo comitetulu parochialu, la propunerea preotului alege cantoru, séu lu-pune preotulu fara scirea comitetului, unde nu esista plata, acolo pre invetiatoriu lu-indatoréza a purtá si acestu oficiu.

Este pretotindenea cunoscutu, cá plãtile invetiatoriloru nostri, in cele mai multe locuri nu suntu corespunditoare tempului de facia si invetiatorii mai pretotindenea nu traescu, ci numai vegetéza.

(4) Dittes, locul citatu.

5) Dittes locul citatu.

Acuma dara, déca nu esista plata cantorală, invetiatoriulu e silitu a implini si oficiulu cantoralu, óre n'ar fi cu dreptate cá si unde se afla plata, pentru ameliorarea sórtei invetiatoresci, se se dée acést'a plata invetiatoriului?

Nu potu trece cu vederea a nu amintí aci unu casu intemplatu din a. c. intr'o comuna din vecinatate. Aci pan'la anulu 1873 s'au sustienutu cantoru, aceea inca e de insemnatu, cá pana se afla individi din rudeniile preotului, totu aceea au preferintia — dela reposarea cantorului pana in tempulu de facia, invetiatoriulu din locu avù rar'a norocire de a duce si cantoratulu. Acum in anulu trecutu preotulu din aceea comuna invetiã glasurile pre unu nepotu alu seu, pruncu de 15 ani, care de presinte le cam scie. Inse ce se vedi! La anulu nou nimenea nu abzise invetiatoriului de cantoratu, si in lun'a lui maiu a. c. invetiatoriulu si primi dela epitropie tóta plat'a cantorală in naturalé si din bani cátiv'a. De aci se vede dara, cá invetiatoriulu si pe anulu 1879 inca a fost cantoru recunoscutu de comitetu si de sateni; dar se vedemu cá cum merse tréb'a cu cele lalte accidentii cantorale de preste anu? Aci merse tréb'a reu, cáci dela prima ianuariu a. c. preotulu nu mai chiamà pre invetiatoriulu, nici la o functiune, ci spre scandalisarea poporului, in tóte locurile pórtă cu sine pre nepotulu seu, càrui ca pruncu teneru nici-i stă bine cantoru, nici i-se lovesce glasulu cu alu preotulu. Astfelu se detrase dela sermanulu invetiatoriu preste anulu intregu cam 40—50 fl. v. a. in bani si pane. Sciu cá invetiatoriulu indata ce a observatu acestu abusu, indata si-a ridicatu glasulu catra comitetulu par. inse au strigatu in pustia; sciu si aceea, cá invetiatoriulu, la finea anului si-va cere dela preotu desdaunare si de nu i se va dá, si-va cercá pretensiunea pe calea consistoriului.

Póte cá cei interesati mi-voru obiectioná si voru stá inainte cu aceea, cá invetiatoriulu nu póte fi totodata si cantoru si invetiatoriu, deórace invetiatoriulu atunci ar perde órele de scóla. Eu sciu si am vediutu, cá unde este armonia buna intre preotu si invetiatoriu, acolo tóte mergu bine si asia sunt intocmite lucrurile, cátu órele de invetiamentu nu patimescu nici o scadere, pentru cá de rendu ingropatiunile se intempla dela 10 óre inainte de amédi pana la 2 dupa miadiadi. Cand si cand se intempla cáte o esceptiune, dar aceste suntu rari.

Sermane invetiatoriule! la multe esci deobligatu dar pucinu esci remuneratu.

Vedu ca ambitiunea omenésca e tare pretensiva si asia tóte aceste abusuri pana atunci nu voru disparé pana cand consistoriele si sínódele nóstre diecesane nu voru regulá acestu obiectu de mare interesu pentru bietii invetiatori.

Vediendu acestu abusu n'am potutu a-lu retacé, in sperantia, cá prin acést'a se va repará reulu.

Crisianulu.

O noua calamitate pe tíera.

Aradu in 28 neemvre 1879.

Astadi este a patr'a di, de cand locuitorii din orasiulu nostru sunt in o continua iritatiune. Tóta lumea este inspaimentata vediendu periclulu, ce amenintia orasiulu in urm'a crescerii cei preste mesura a Muresiului.

Dumíneç'a trecuta se respandi ca fulgerulu faim'a, cá in padurea mare s'a reversatu Muresiulu si ap'a

incepe a se apropiá cu furia de orasiu. Catra séra ap'a începù a cresce cu mare furia, ér Luni diminéti'a se urcase deja 4 metri preste nivoulu regulatu. Pe strada începù a se dá sig'alu de pericolu, ér locuitorii seraci de pe langa Muresiu incepura a-si luá ce poteau cu sene din casa, si a-si cautá refugiulu in centru orasiului.

Erá o scena petrundietória si sfasiatória de inima, cand vedeai ómeni si femei alergandu cu pruncii in bratie si cu cáte o legatura de lucruri din casa in spinare in tóte partile spre a aflá undeva scapare. Acést'a se continua totu mereu, si nu scimu inca, ce póte se mai vina preste noi.

Luni nóptea ap'a a statu cátv'a pre locu, ér Marti diminéti'a începù a cresce de nou, asia incât Marti dupa amédi s'a ridicatu la 4 metri si 60 centimetri. Panic'a erá mare. Dela cas'a orasiului s'a emisu ordinu, ca locuitorii se ilumineze fcestrele de catra strada, si se stea gat'a, ér cand voru audí signalulu prin clopotele dela biserici se scie, cá periclulu este la culme, si cá ap'a a eruptu in orasiu. Din fericire inse acestu signalu nu a urmatu, si astadi Mercuri, Muresiulu a scadiutu cu 7 centimetri. Cu tóte acestea populatiunea este cuprinsa de spaima, deórece acum suntem amenintiati, cá ap'a se erumpa pe trei parti in orasiu, si se ne inchida de tóte partile.

Ieri dupa amédiadi a esundatu ap'a satulu Micalaca, situatu in partea nordvestica a orasiului, ér dalm'a din giurulu orasiului este atacata in mai multe locuri de undele apei si de sloiurile de ghiatia. Déca nu se va potea inse opri ap'a ce vine de catra Micalaca, atunci este in pericolu gar'a drumulu de feru si se póte taiá comunicatiunea.

Pentru evitarea periclului se lucra din tóte puterile. In mai multe locuri lucra soldati veniti din fortarétia si o multime de lucratori adusi din satele vecine, ér adi deminétia a sositu unu despartimentu de pioneri dela Pest'a, cu scopu cá se sparga ghiaci'a ridicata pe Muresiu in drépt'a satului Zadarlacu, si astfelu se faca, cá ap'a se-si póta reluá cursulu, si se se póta retrage ap'a, care amenintia orasiulu de catra padurea mare.

Astadi inse nu suntemu scapati de periclu, ap'a a scadiutu ce este dreptu cu 7 centimetri, dar inca nu se póte calculá cu siguritate scaderea ei definitiva. Spaim'a este inca totu mare si edificieele publice, cu deosebire scólele, suntu pline de ómeni iugiti de furí'a apei.

Calamitatea nu amenintia numai orasiulu Aradu, ci apele sau revarsatu si in Transilvania, ér in partile ungunene Crisiurile au factu mare dauna, si o multime de comune se afla sub apa. Totu asemenea a esitu din matca Timisiulu si Beg'a in Banatu intre Timisióra si Buziasiu. Daunele cauzate sunt fórté mari.

In faci'a acestei situatiuni numai o putere mai este, care ne póte scapá de periclulu iminentu, ajutoriulu celui Pré Inaltu. Numai la Elu mai putemu cautá asilu si scapare rugandu-lu, se-si întórca mania sa de catra noi.

Joi diminéti'a a începutu ap'a a scadé, si omenii refugiatu in centrulu orasiului a se retrage in locuintiele lor. De o cam data periclulu se pare a fi delaturatu pentru momentu.

Daunele cauzate in campiele esundate unde semenaturile de tótna s'au nimicitu si in satele din vecinetate suntu fórté mari.

D i v e r s e.

* **Bibliografia.** In editur'a metropoliei cu tipariulu tipografiei archidiececane a aparutu: „*Protocolulu Congresului* ordinariu nationalu bisericescu alu metropoliei romanilor greco-orientali din Ungari'a si Transilvani'a, convocatu la Sibiu, pe 1/13 Octobree 1878. Pretiulu 1 fl. v. a.“

Opulu acest'a este tiparitu cu mare ingrigire si eleganta. Elu contine pe 314 pagine in formatu octavu protocólele celor 24 de siedintie ale congresului si aclusele, anume: A. Cerculariulu metropolitanu, prin care se convóca congresulu ordinariu; B. Cuventulu presidialu pronunsiatu la deschiderea congresului; C. Regulamentulu pentru parochii; D. Raportulu consistoriului metropolitanu plenariu; E. Raportulu consistoriului metropolitanu, ca senatu strensu bisericescu; F. Regulamentulu pentru afacerile interne ale consistoriului metropolitanu; G. Raportulu consistoriului metropolitanu ca senatu scolaru; H. Statutu pentru infiintierea unui fondu metropolitanu; I. Raportulu in cestiunea de a se infiintia dóue eparchii nóue; K. Propunerea a dóuedieci de deputati congresuali din archidiececa, pentru sistemizarea postului de vicariu archidiececanu cu rang de archiereu; L. Raportulu comisiunei congresuali in afacerile fondatiunei lui Gozdu; M. Regulamentulu afacerilor interne congresuali; N. Regulamentu pentru procedur'a judecatorésca in cause matrimoniale; O. Raportulu consistoriului metropolitanu cá senatu episcopescu; P. Regulamentu pentru organizarea provisoria a invetiamentului in metropoli'a ortodoxa romana din Ungari'a si Transilvani'a.

Credemu, cá cele enumerate pana aci recomanda din destulu acestu opu.

* **Societatea de lectura „Andreu Siagun'a“** a elevilor institutului pedagogicu-teologicu din Sibiu arangiá Joi in 29 Noemvre st. n. in memori'a Marelui Archipastoriu *Andreu* in sal'a cea mare a seminariului andreianu o siedintia publica. Inceputulu la 7 óre sér'a.

Programulu este urmatoriulu :

1. „*La o rondurela*“, poesie de D. Bolintineanu, esecutata de chorulu vocalu.
2. „*Cuventare ocazionali*“, rostita de Gerasim Sírb, cl. curs. III.
3. „*Biserica risipita*“, poesie de V. Alesandri, declamata de Nicolau Borza, cl. curs. II.
4. „*Dummediulu nostru*“, poesie de I. Al. Lepadatu, esecutata de chorulu vocalu.
5. „*Crestinismulu si influinti'a lui asupra dezvoltării intelectualé*“, disertatiune de G. Bobesiu, cl. curs. III.
6. „*Danu capitani de plai*“, poesie de V. Alesandri, declamata de Ioanu Micu, cl. curs. I.
7. „*Feciór'a Mari'a*“, poesie de D. Bolintineanu, esecutata de chorulu vocalu.

* **Depesia de felicitare.** Maiestatea Sa, Imperatulu si Regele nostru Franciscu Iosif I a tramesu o depesia de felicitare Tiarului Rusiei pentru mantuirea vietii in urm'a atentatului, ér in Vien'a s'a ténutu in capel'a ambasadei rusesci unu serviciu divin, la care Maiestatea Sa a fost reprezentatu prin generalulu Beck si ministrulu Haymerle.

* **Institutiunea sororilor de caritate.** In Romani'a se instituescu sorori de caritate sub patronagiulu si cu spesele A. S. R. Dómnei. Scopulu acestei institutiuni este : cautarea bolnavilor prin spitale,

sén pe la case private, fie ele avute sén serace, precum si a ranitoru in casu de resboiu.

* **Independenti'a Romaniei.** — In siedinti'a Cameriei din 25 Noemvre pe la órele 5 sér'a, dupa ce d. Blaremburg si-a terminatu discursulu, d. ministru Boerescu, luandu cuventulu, a comunicatu, in mediloculu aplauseloru intregi Adunári, cá a primitu oficialminte din partea guvernului Italiei scirea cá ne a recunoscutu independenti'a, si cá a numitu ministru plenipotentiaru pe langa Guvernulu Romaniei pe d. Tornielli, fostu consilieru de legatiune.

Ne simtimu fericiti cá Itali'a a facutu in fine acestu actu de dreptate surorii sale mai mici, de la gurele Dunarei.

„Resb.“

* **Camer'a Romaniei.** a primitu in desbaterea generala proiectulu de rescumperare a cailoru ferate

* **Contra usurei.** Guvernulu Ungariei va substerne in curend unu proiectu de lege, prin care se impedece abusurile, ce se facu din partea usurariloru cu neprecuperea poporului seracu, ce cade in ghiarele loru. Dispositiunile acestei legi suntu fórté aspre pentru usurari. De asta data notám, cá usur'a se dechiaru de delictu, si se pedepsesce aspru. Ne vomu ocupá inse in unulu din numerii viitori mai detaiatu cu acestu proiectu.

* **Unu actu de gratia.** Din Madrid se scrie, cá archiduces'a Christin'a nou'a regina spaniola avú deja ocaziune se faca unu actu de gratia. Unu criminalu condamnatu la mórté, cu numele Francisco Giorla din Cadix, pe care gádele celu de 82 ani, in locu se lu-omóre, la slutitu numai, dupa ce trei curaturi de ora a suferitu frie'a mortii, fú transportatu la intrevinerea poporatiunei in spitalu. Deputatulu dela Cadix, d. Garrido Estrada, avisatu fiindu de acestu casu, s'a adresatu la archiduces'a, care numai atunci sosise in Madrid si acést'a a dobanditu dela logodniculu seu agratiarea criminalului Giorla.

„Gaz. Tr.“

* **Directorulu gimnasiului din Giurgiu** adreseza urmatoriulu apelu : La gimnasiulu din Giurgiu incepandu a se formá o biblioteca, subscrisulu, vine mai antaiu a aduce multiamirile sale generosiloru donatori, cari s'au grabitu a-i oferi carti si jurnale pentru unu scopu atât de nobil si folositoru. Dar fiindu de mare necesitate ca biblioteca gimnasiului se fie totu de o data in curentulu miscarei literarie si sciintifice din tíera, subscrisulu, in faci'a completei lipse in carea se afla gimnasiulu spre a-si inavuti bibliotec'a, crede folositoru a face apelu la noblele sentimente ale d-loru auctori si journalisti din Romani'a ca, din operele si jurnalele ce voru tipari, se bine voiésca a trimite macar câte unu esemplariu pentru acésta biblioteca destinata a fi pusa la dispositiunea tuturoru ómeniloru de sciintia si studiu.

* **Instructiunea femeiei in Angli'a.** Dupa „Athenaeum“, cursurile pentru instructiunea superióra a femeiloru la universitatea din Cambridge suntu in deplina activitate. Numerulu studentiloru de sexu femininu este de 82, afara de personalulu colegiului, are o organizare speciala. N'a fostu, se pare, usioru de-a gasi locuintia pentru atata lume; pe cându unele studente au fost primite la Newham-Hall, care, cá si Giston, este unu colegiu pentru femei, altele au gasitu asilu la Norwick-House si in alta casa improvisata, sub directiunea unei dómne institutóre. In anulu 1878 — 79, au urmatu cursurile 101 stundente si la sfarsitulu anului scolaru, in Iuniu, multe au tre-

cutu examenulu superioru. Cursuri de sciintia sau inceputu. Deschiderea lor a coincidatu cu instalarea unui laboratoriu chimicu care ofere mari resure. In acelasi timp, unu generosu donatoriu a oferitu unu aparatu electricu si burse pentru studentii de sexu femininu fundate de corporatiunea argintariloru, a fabricantiloru de pestavu si a vendietoriloru de postavu. Femeile potu fi admise si in servitiile administrative; caci, murindu secretarulu asociatiunei, a fostu inlocuitu cu o femeia, Miss Kennedy „Rom.“

* **Muresiulu** desi a inceputu a scadé totusi continua a amenitiá Aradulu. Reportele de ieri si alaltieri spunu, ca ap'a a crescutu de nou in unele párti, si astfelu inca nu suntem scapati de pericolu.

* **Din opulu „Indreptariu practiculu** in tóte afacerile finantiale“ de **Georgiu Popu** a aparutu in tipografi'a seminariulu din Blasiu a VIII-a brosiura, cu ce dlu autoru de o cam data termina acestu opu. Opulu intregu, adeca cele 8 brosiuri aparute pana aci costa 2 fl. si 20. Publicarea mai departe s'a sistatu modificáriloru, ce are intentiune a le face ministrulu de finantie in dispositiunile referitórie la administratiunea dáriloru si competintieloru.

* **Calea ferata Ploiesci-Predealu.** Luni la 19 Noemvre st. v. s'a datu in circulatiune lini'a ferata Ploiesci-Predealu.

* **Di de serbatóre in Dobrogea.** „Monitoriulu“ din Bucuresci publica dóne telegrame adresate ministrulu de interne alu Romaniei, un'a de prefectulu din Constantia, dlu Remus Opreanu, ér alt'a de primariulu din Ostrovu, dlu A. Bobocu, in cari aréta, ca diu'a aniversaria a descascáarii Romaniloru in Dobrogea s'a serbatu iu modulu celu mai solemn.

* **Lipsa mare** seriu diarielu, ca este in comitatele de sus ale Ungariei, si cu deosebire in Ungvar. O parte mare a poporulu si cu deosebire jidovii mai seraci emigréza in tóte partile, unde vedu cu ochii.

* **Omoru in biserica!** Blastemate semne ale timpulu! In comun'a Dorca aprópe de cetatea Olmütz parochulu moravu Joann Kislonzil in 19 Nov. dupa liturgia baptisase si unu pruncu, apoi se retrase spre a desbracá vestmentele bisericesei. In acelea momente unu neomu anume Joann Beza, care fusese 18 ani inchisu pentru omoru, alergandu dupa preotlu lu-intreba: Alu teu este prunculu botezatu? Preotulu se întorce éra assasiulu i-si trage unu glontiu dreptu in peptu, lu-lasa mortu, se pune inte pe o trépta dela altariu, unde si-trage alu doilea glontiu de revolveru dreptu in inima, incát remane si elu mortu la momentu. Acuma dara numai e siguru nici preotulu la altariu; caci a fostu si pana acum unu casu in Itali'a, altulu la greci, de au trasu cu revolveru asupra preotulu dela altariu. „Obs.“

* **Inundatiune in Sighisiór'a.** „Grosskokler Bote“ anuntia cu dat'a de 6 Dec. „O mare inundare ca si care nu s'a mai vediutu dela 1852, a inecat in urm'a unei ploii de dóne dile valea Ternavei. Ap'a s'a urcatu pana in strad'a morii si in „Baiergasse“ pana la ospetari'a „zum Stern“; ea acopere chiar si o parte a suburbiei Cornesti; tóte gradinele de sub castelu, stradele: „Seiler-Buner- si Siechhofgasse“ sunt inundate parte mare, ap'a ajungendu pana aprópe de coperisiele caseloru mici. Comunicatiunea pe strade e intrerupta. Ap'a a pruruptu preste nópte. Vite multe se inecara. Locuitorii stradeloru inundate sunt incungurati si inchisi in casele lor, cei din

casele mici (parterre) s'au suitu pe coperisie si striga dupa ajutoriu. Acuma s'a facutu ceva mai frigu, plói'a a incetatu, zapad'a nu se mai topesce, dar nu se scie daca ap'a nu se va mai urcá inca.“ — Asemenea se anuntia ca au fost inundata o parte a Mediasulu si a Elisabetopoliei. N'ajungu calamitatiile celelalte, acuma se mai conjura si elementele in contra poporatiunei ardelené. Bine observa „Sieb. Tgbl.“ ca inundarea póte fi o urmare a devastarei paduriloru, pentru cari administratiunea de adi nu póta nici a grigie. „Gaz. Tr.“

* **O societate curiósa.** In Fulda au formatu de curendu mai multi domni betrani o noua societate. Scopulu acestei societáti este ca se lucre intr'acolo, ca barbatii se nu mai salute, luandu-si palari'a de pre capu. Societatea are doue feliiuri de membri, unii ordinari si altii onorari. Onorari sunt acei'a, cari nu se potu inca emancipá cu totulu de a-si lua palari'a, si damele le saluta luandu-si palari'a, ér ordinari cari nu saluta pre nimenea luandu-si palari'a, ci facia de cunoscutii, pe cari ii-intalnescu ridica numai man'a pana langa paretii palariei.

* **O palma de ministru.** Ministrulu de justitia bulgaru Gregoff a luat si elu parte in Sofi'a la o nunta. Aci, scii ca la ospetiu, a beutu si ministru ca ceilalti óspeti. In acésta stare multe face omulu. Astfelu dlu ministru a caditu in cérta cu tipografulu Kovaceff, si i-a datu o palma. Tipografiu au nenorocirea, de nu pré sciu glumi, si astfelu acusá pe dlu ministru la tribunalu. Afandu de acésta capulu justitiei dete ordinu presiedintelui se predea functiunea membrulu Siaco denumitu de guvern. Tribunalulu nu se supuse acestui ordinu, si condemná pe dlu ministru la inchisóre.

* **Esundarea Crisiulu repede.** In momentulu din urma, cand fói'a nóstra se aflá sub presa primirámurmatórele: In nóptea din 5 a lunei curente Crisiulu repede, care atinge in cursulu seu multe comune romanesci, esindu din albi'a sa a inundatu in mesura infricosiata totu teritoriulu comunelor din partile mai de josu, spargandu si ducandu cu sine totu ce i-a statu in cale.

Éra infricosiata privirea in diu'a viitória diminetia, cand ap'a la locurile mai de josu ridicandu-se la inaltimea de 1 m. si 20—30 cm. intrá pre ferestri in casele mai mici, éra bietii ómeni inotau prin apa ca se-si scape bucatele si uneltele câte inca ieri alaltieri li mai remasese din manile comisariiloru de contributiune.

In comunele Telegdu, Saboleiu si Ineu a fostu esundarea mai infricosiata, unde elementulu nu numai ca a dusu cu sine multe unelte si-a inecat vite, dara a scersu cu totulu in multe locuri sematurile de tótna cu bresde cu totu lasandu pre pamentulu aratoriu pietri si arbori intregi Dumnedieu scie deunde. Astfelu pre multi ne-au lipsitu si de unic'a sperantia ce o aveamu in secerisiulu viitoriu.

Daunele inca nu se potu calculá fiindu de presinte totu teritoriulu nostru o oglinda de ghiatia — prin urmare pana adi ce mai poterámur strabate pedestru — comunicatiunea intrerupta. Cine scie ce ne mai ascépta inca, si ce se voru îndurá cei competinti a ne iertá celu putienu din contributiunea directa in faci'a acestei calamitáti de care precum se scie, si in primavér'a trecu'ta avurámur parte.

Ineu, 10 Dec. 1879 st. n.

Ioşifu Vess'a
parochu.

* **Unu tata alu orbiloru.** Nu de multu a repausatu in Dresd'a directorulu marelui institutu regescu pentru orbi de acolo Dr Gustav Reinhard, care cu totu dreptulu se póte numi „tat'a orbiloru“. Principiulu lui Reinhard, cá „nici unu orbu aptu de cultura se nu fia lasatu fara iastructiune“, s'a practacatu in modu stralucitu in Saxoni'a; cáci in acésta mica tíera aflámu vre-o 300 de meseriasi orbi (funari, cismari s. a.) si nici macaru unu singuru cersitoriu orbu. La iniciativ'a lui s'au infintiatu inca o scóla preparatóie si unu institutu de lucru pentru orbii adulti in Morizburg. Cele mai mari merite si le-a castigatu inse acestu barbatu neobositu pentru orbii esiti din institutu, infintiantu unu fondu pentru cei iesiti, care astadi dupa 12 ani, e de 700,000 mârcai de mare. In anulu trecutu s'au datu 22,000 mârcai cá subventiuni orbiloru celor iesiti din institutu. Reinhard a fost consultatu de multe guverne esterióre la reorganizarea instituteloru loru de orbi si se bucurá de o mare autoritate. „Gaz. Tr.“

* **Unde se insóra mai multi!** Dupa „Euro-peau“ cele mai multe casatorii se facu in Ungari'a, apoi urméza Franci'a, Engliter'a, Austri'a, Itali'a, Dani'a, Germani'a, Norvegi'a, Svedi'a, Oland'a, Scoti'a, Belgi'a Elveti'a Russi'a si Irland'a. Inse si mortalitatea este mai mare la noi. „Fam.“

* **Sultanulu móre de fóme.** Politische Cor. scrie cá in palátulu saltanului lips'a a ajunsu la culme, Gazulu Osman Pasia erá se venda intr'o di borcanele de platina, in care se topesce aurulu, si-si motivá acestu pasu cu cuvintele „vomu muri cu totii de fóme, in palatu nu mai este nici o par'a“.

* **Impositulu pe beuturi in Russi'a** serie Observatoriulu din Sibiiu au atinsu cifre aprópe fabulóse. Asia in anulu 1876 a platitu Russi'a numai accise pentru spirtu si vinarsu 165 milióne ruble, in 1877 circa 170 milióne, si in 1878 aprópe la 190 milióne ruble. Ministrulu de finance alu Russiei are sperantia, cá in anulu 1880 se voru incassá 208 129.000 ruble.

* **Conservarea bucheteloru.** „Figaro“ dela Paris adreséza urmatoriulu consiliu blondeloru si bruneloru, ce primescu buchete: Candu unu buchetu incepe a se ofili (vestegi,) se se puna a se fierbe apa in clocote intr'unu vasu, din care versandu o parte, se lasi numai atát, cât se se móie a treia parte din códele floriloru. Dupa ce buchetulu va stá astfelu (cu a treia parte a manunchiului) in acea apa, pana ce se va reci, — ai se vedi tóte florile reintinerindu si deschidiendu-se. „Resb.“

Concursu.

Pentru statiunea invetiatorésca din *Musc'a* devenita vacanta prin mórtéa invetiatoriulu G. Lescutiú cu terminu de *trei septemani dela prim'a publicare* in „Biserie'a si Scól'a.“

Emolumintele impreunate cu acésta statiune sunt: 120 fl. v. a. in bani gat'a, 12 jugere pamentu de semenatura, 4 jugere fenatiu, doue pepenisce de 3 jugere, o canepisce, 9 stangeni de lemne, din cari se la incaldi si scól'a, cuartiru cu gradina de 1½ jug., pentru scripturistica 5 fl., pentru conferintiele invetiatoresci 8 fl., éra ca cantoru 50 cr. respective 1 fl. stola. Recurentii se-se prezenteze in vre-o Dumineca

séu serbatóre la biserica spre a-si aretá desteritatea in cantare si tipicu, ér recursele instruate cu documentele necesarie si cu atestatu de cualificatiune, si adresate comitetului parochialu se le trimita inspec-torului de scóle, dlui protopopu alu Siriei (Világos) Georgiu Vasilevieciu.

Musc'a la 28 Noemvre 1879.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu **Georgiu Vasilevieciu** protop. tractualu.

Se escrie concursu de nou acumu la postulu de invetiatoriu a scólei greco or. romane din *Socolariu*, protopopiatulu Bisericeii-albe, comitatulu Carasiu, in urmarea repozarei fostulu invetiatoriu Nicolae Liutia cu terminu pana in **9 Decembre 1879** c. v., in care diua va fi si alegerea.

Emolumentele sunt:

- Bani gata 310 fl. v. a. salariu ficu.
- Spesele conferentiale 10 fl.
- Pausialu pentru curatirea scólei 6 fl.
- Pentru scripturistica 5 fl.
- 10 orgii de lemne, din care are a se incaldi si scól'a.
- doue jugere de livada, trei gradini de legumi si cuartiru liberu.

Doritorii de a ocupá acestu postu, suntu avisati a-si substerne recursele loru instruate conformu recerinteloru stat. org. bis. Pré On. D. protopopu Iosifu Popoviciu in Jamu celu multu pana in 5 dec. a. c. st. v., caci cele mai tardiu incurse nu se voru considerá.

In fine doritorii de a ocupá acestu postu au a se infacisiá in vre-o dumineca ori sarbatóre in biserica pentru a-si aretá desteritatea in cantarile si tipiculu bisericescu.

Socolariu 12 noemvre 1879.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Pré On. D. protop. tract. **Iosif Popoviciu.**

Se escrie concursu pentru ocuparea postulu de invetiatorésa la scól'a de fetitie din comuna *Racasdía*, dieces'a Caransebesinului, protopresbiteratulu Bisericeii-albe, comitatulu Carasiului, cu terminu de alegere pre **16 decemvre 1879** st. v.

Emolumentele sunt:

- In bani gata 300 fl. v. a.
- Optu orgii de lemne, din care are a se incaldi si scól'a, si cuartiru liberu.

Doritórele de a ocupá acestu postu de invetiatorésa suntu avisate a-si substerne recursele loru instruate conformu prescrijeloru statut. org. biser. Pré On. Domnu Iosif Popoviciu protopresbiteru tractualu in Jamu, celu multu pana in 12 decemvre 1879 st. v., caci cele mai tardiu incurse nu se voru luá in consideratiune.

Racasdía 12 noemvre 1879.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu D. protopresb. tractualu **Iosif Popoviciu.**

Pentru deplinirea postului vacantu invetiatorescu din *Guravalei*, protopresbiteratul Halmagiului se escrie concursu cu terminu de alegere pre **9 decemvre** anulu c.

Emolumintele anuali sunt:

- a) 105 fl. v. a.
- b) 12 sinice papusioiu.
- c) 6 sinice grâu.
- d) 6 orgii de lemne lungi, din care se va incaldi si scól'a.

e) Cuartiru liberu.

Doritorii de a ocupá acestu postu suntu avisati a si-provedè recursulu cu tóte documintele prescrie in statutulu org., adresatu comitetului parochialu, a-lu trimite pana la diu'a alegerii protopresbiterului tractualu Ioanu Gроза inspectoriu scolariu in Halmagi.

Comitetulu parochialu.

Cu invoirea inspectorului scolariu.

Pentru statiunea invetiatoresca la scóla a II-a din opidulu *Birchisiu*, protopopiatulu Lipovei, se deschide concursu pana la 30 decemvrie a. c., cand va fi si alegerea.

Emolumintele sunt:

1. In bani 357 fl. 50 cr. v. a.
2. Cuartiru cu gradina de legume.
3. 2 jugere de pamentu.
4. 34-1 met. cub. de lemne, din care are a se incaldi si scól'a.
5. Pausialu scripturisticiu 10 fl. v. a.
6. Spese de calatorie si pentru conferintiele invetiatoresci 10 fl. v. a.

Recurentii voru avé a se presentá in vre'o dumineca séu serbatóre la biserica de a se face cunoscuti cu poporulu si a-si areta desteritatea in cantare, apoi petitiunile voru avé a le substerne inspectorului cercualu de scóle — per Capolnasiu in Bamezeu — celu multu pana la 28 decemvre a. c.

Birchisiu 6 noemvre 1879.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu **Laurentiu Barzu** inspect. cerc. de scóle.

Pentru deplinirea postului de invetiatoriu la scóla gr. or. confessionala din comuna *Capetu*, cottulu Timisiului, prot. Jebelului se escrie concursu cu terminulu pana la *finea lui decembre* a. c. st. v.

Emolumentele sunt: in bani gata 110 fl. v. a., 12 meti de grâu, 12 meti de cucuruзу, 6 orgii de lemne din care are a se incaldi si scól'a, 2 $\frac{1}{2}$ jugere de pamentu, dela inmormentari unde va fi poffitu á 20 cr., pentru sedula la morti á 20 cr. si cortelu liberu cu gradina de $\frac{3}{4}$ jug.

Doritorii de a ocupá acestu postu suntu avisati a-si tramite recursele loru instruate conformu dispu-setiuniloru stat. org., si adresate respectivului com. par. catra dlu prot. tractualu Alesandru Ioanovicu in Jebelu, pana la terminulu indicatu.

Capetu in 9 novembre 1879.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **A. Ioanovicu** protop. si inspect. cerc. de scóle.

Pentru postulu de invetiatoriu la scól'a conf. gr. or. romana din comun'a *Cavaranu*, protopresbiteratul Caransebesiului se publica concursu cu terminu pana la *finea lui decemvre* st. v.

Emolumintele anuale sunt: 300 fl. salariu fiesu. 10 fl. pentru scripturistica, 10 fl. pentru participarea la conferintiele invetiatoresci, 10 orgii de lemne pentru sine si pentru scóla, 2 jugere de pamentu estravilanu si cuartiru liberu cu gradina de legumi de 1200 □^o. Din acestea vine amesuratu §. 72 din organisarea prov. din 1870 a se folosi veduy'a si orfanii reposatului invetiatoriu Savu Draganu jumetate de anu din cuartiru, salariu si celelalte pe jumetate.

Doritorii de a ocupá acestu postu, suntu avisati a substerne suplicile instruite conformu prescrielor stat. org. pre calea Reverendissimului domnu prot. tract., comitetului par. din Cavaranu pana la diu'a alegerii.

Cavaranu din siedintia comit. parochialu, tinuta la 1. noemvre 1879.

In contielegere cu pré on. domnu protop. **Nic. Andreevicu.**

Pentru parochi'a vacanta din comun'a *Batesti* protopresbiteratul gr.-or. alu Fagetului se escrie concursu a dou'a ora, pe bas'a ordinatiunei cons. din 26 iuliu a. c. Nr. 612 bis. cu terminu pana la **9 decembre a. c.** in care diua va fi si alegerea.

Emolumintele sunt: un'a sessiune urbariala estravilana de 32 jugere pamentu, din care 16 jug. aratóre, 16 jug. fenatiu, gradina parochiala de 1 jug. clasa I., birulu dela 100 case si stol'a usuata.

Doritorii de a ocupá acésta parochia au recursurile sale instruate conform § 13 din stat. org. bis. si adresate com. parochialu a le substerne Pré On. Domnu protopresbiteru Atanasiu Ioanovicu in Fagetu.

Batesti in 9 noemvre 1879.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu protopopulu tractualu.

Negutietoria noua.

Subscrisulu am onóre a aduce la cunoscenti'a onoratului publicu din Aradu si giuru, cá am deschisu o *negutietoria propria cu totu feliulu de marfuri de lipcania in piaci'a Tököly, edificiuulu institutului pedagogico-teologicu.*

Specialu atragu atentiunea onoratului publicu asupra magazinului meu asortatu cu totu feliulu de panzaria, camesi de barbati si dame, si totu feliulu de materii, asemenea materia de reverendi cum si reverendi gata si ornate bisericesci, felóne, prapori si altele. Tóte cu pretiurile cele mai moderate.

Comandele din provincia le esecutu in grab'a cea mai mare si cu pretiurile cele mai moderate.

Alesandru Mihalovicu

ARADU,

piaci'a Tököly, edificiuulu institutului pedagogico-teologicu.